

07 oktober 2011

[HOME](#) [MEER NIEUWS](#) [WETENSCHAP](#) [DOSSIERS](#) [SERVICE](#) [LINKS](#) [CONTACT](#)
[ZOEK](#)

Cannabis en grote stad vergroten risico op eerste psychose

Blowen vergroot de kans om op jongere leeftijd psychotische ervaringen te krijgen. Dat blijkt uit het promotieonderzoek van psychiater-in-opleiding Sara Dragt. Cannabisgebruikers met twee identieke kopieën van het COMT-gen, hebben ernstiger symptomen dan niet-gebruikers. Opgroeien in de grote stad is ook een risicofactor.

Naar schatting vier procent van de jongeren en jongvolwassenen kampt met zulke serieuze problemen dat zij wijzen in de richting van schizofrenie. Ze hebben milde hallucinaties of wanen, kunnen zich slecht concentreren, zijn vaak somber en trekken zich terug. Een op de vier patiënten in deze zogeheten ultra hoog risicogroep wordt uiteindelijk psychotisch. Om meer zicht te krijgen op factoren die daarbij een rol spelen en op de mogelijkheden van vroegtijdige therapie, ging enkele jaren geleden in ons land de *Early Detection and Intervention* (EDIE)-studie van start.

Dopamine

Sara Dragt was intensief bij het onderzoek betrokken, en hoewel de EDIE studie pas deze zomer werd afgesloten, komt zij in haar proefschrift toch al met enkele bevindingen. Zo blijkt bijvoorbeeld dat cannabisgebruikers uit de ultra hoog risicogroep met twee identieke kopieën van het COMT-gen ernstiger psychotische symptomen hebben dan niet-gebruikers. Dragt: 'De variant in het gen, die overigens bij een op de vier mensen voorkomt, zorgt ervoor dat een enzym in de hersenen sneller dopamine afbreekt. En dat is belangrijk, want dopamine speelt een rol bij het ontstaan van een psychose. Of dragers van deze variant vervolgens ook echt schizofrenie ontwikkelen, is uiteraard van veel meer factoren afhankelijk, maar duidelijk is dat zij een groter risico lopen.'

Eerste ervaring

De schadelijke invloed van cannabis blijkt ook uit een in het proefschrift opgenomen eerder onderzoek. Dat wijst uit dat cannabisrokers hun eerste psychotisch ervaring op jongere leeftijd krijgen dan mensen die niet blowen. 'Ook dat is een belangrijke constatering', aldus de promovenda, 'want hoe jonger de leeftijd van de eerste serieuze psychose, des te kleiner is de kans op een gunstig verloop.' De hier en daar geopperde theorie dat oorzaak en gevolg ten aanzien van cannabisgebruik moeten worden omgedraaid, omdat patiënten vaak pas gaan blowen als reactie op hun klachten, noemt Dragt niet erg waarschijnlijk. 'Wij hebben een groot aantal patiënten onderzocht en vrijwel allemaal gebruikten zij al cannabis voordat de eerste milde psychotische symptomen zich voordeden. Niet dat je daarmee kunt zeggen: hasjgebruik leidt dus tot schizofrenie, maar het omgekeerde ligt zeker niet voor de hand.'

Grote stad

Verrassend is de bevinding in het proefschrift dat ultra hoog risico patiënten die zijn opgegroeid of wonen in een stad met meer dan honderdduizend inwoners meer kans hebben op een psychose dan plattelandsbewoners met soortgelijke klachten. Met name patiënten die teruggetrokken leefden, weinig sociaal contact hadden en weinig positieve motivatie, hadden veelal een grootsteeedse achtergrond. 'Misschien dat wonen in de stad sneller tot isolement leidt', denkt Dragt. 'Bij veel deelnemers aan ons onderzoek bleek naast wonen in de stad ook een verminderd sociaal functioneren in de jeugd voorspellend voor een eerste psychose. Ze hadden weinig vriendjes of vriendinnetjes en ja, als je daar al jong moeite mee hebt, zal dat de neiging om je terug te trekken later alleen maar versterken.'

Behandeling

Pas als de volledige resultaten van het EDIE-onderzoek beschikbaar zijn, zal duidelijk worden wat de consequenties ervan zijn voor de behandeling van patiënten met een verhoogd risico. Dragt: 'Hoofddoel van mijn promotieonderzoek was om meer inzicht te krijgen in de factoren die mogelijk bijdragen aan het ontwikkelen van een psychose. Sommige inzichten worden overigens wel al in behandelingen gebruikt. In onze gedragstherapie geven we patiënten bijvoorbeeld duidelijke informatie over de gevaren van cannabisgebruik.'

Preventie

Naast behandeling is ook preventie van groot belang, vindt Dragt. 'Mijn hoop is dat de kennis uit dit proefschrift kan bijdragen aan een model dat, met grotere nauwkeurigheid dan op dit moment, psychoses kan voorspellen. Het zou toch geweldig zijn als we door tijdig ingrijpen kunnen voorkomen dat jonge ultra hoog risico patiënten psychotisch worden?' (EH)

Sara Dragt promoveerde op woensdag 14 september aan de Universiteit van Amsterdam op het proefschrift *Exploring the road to a first psychosis 'Work in progress.'* Klik [hier](#) voor een samenvatting

Lees [hier](#) het bericht *Psychotische ervaring is nog geen psychose*

Lees [hier](#) het artikel *Knalpsychotisch aan het werk in Psy 2/2010*

Lees [hier](#) *Amsterdam wil patiënten met psychose eerder helpen*

© Psy 15-09-2011

[STUUR DOOR](#) [REAGEREN](#) [PRINT](#)

Denken de onderzoekers dat er een causaal verband is tussen leven in een grote stad en het krijgen van een psychose?

Matthijs Pontier

do 15/09

In ieder geval is al wel aangetoond, dat schizofrenie meer voorkomt in de grote stad dan op het platteland. Een logische gevolgtrekking zou dus kunnen zijn, dat psychoses meer optreden in de grote steden.....

Kreet

do 15/09

MEEST GELEZEN

1 'Juist lieve, bezorgde ouders vormen risicofactor'

2 Akkoord over cao geestelijke gezondheidszorg

3 Het ene na het ander logeerhuis moet de deuren sluiten

4 Voor altijd lange mouwen

5 Trots op ggz-instelling door Planetree

Nieuwe mensenkennis opdoen?

VERSTANDELIJKE BEPERKING

Opleiding en Nascholing 2011 - 2012

Vraag aan!